Anuari Verdaguer 21 - 2013

Jornades culturals a Lleida i Mequinensa*

Rafael Roca Ricart
(Universitat de València)

Novament organitzades per la Societat Verdaguer, la Societat Catalana de Llengua i Literatura i la Càtedra Verdaguer d'Estudis Literaris de la Universitat de Vic —i amb la col·laboració de la Institució de les Lletres Catalanes, l'Institut d'Estudis Ilerdencs i l'editorial Punctum—, el 5, 6 i 7 d'octubre de 2012 se celebraren les VIII Jornades d'Intercanvi Cultural a la ciutat de Lleida i al poble de Mequinensa. Així, s'iniciaren a la Facultat de Lletres de la Universitat de Lleida, ubicada a l'antic seminari, amb les paraules de benvinguda que ens dedicà la vicedegana, Dra. Carme Figuerola, i amb una interessantíssima xarrada titulada «Mossèn Cinto Verdaguer davant la Pixarrada del Diable», en què l'escriptor Pep Coll glossà els materials llegendaris que Verdaguer recollí durant els dos itineraris (1882 i 1883) que féu per les valls occidentals del Pirineu català.

L'endemà realitzàrem una visita guiada al turó de la Seu Vella que anà a càrrec del director, Josep Tort i Bardolet, i en què tingueren ocasió de conéixer espais com ara el Castell del Rei o de la Suda, que era obert al públic des de pocs mesos abans, i que alberga la sala on, als sis anys, Jaume I fou investit com a rei. A l'espectacular claustre de la Seu —un dels més grans d'Europa—, i als peus del no menys imponent campanar, vàrem llegir diversos textos literaris ben acuradament seleccionats per Llorenç Soldevila, entre els quals el sonet que fa cent anys, en maig de 1912, el poeta Magí Morera dedicà a «El campanar de Lleida», i que comença de la següent manera: «A dalt de la muntanya que domina / com miranda els bells termes

*Aquesta crònica aparegué publicada a la revista *Saó*, núm. 377 (desembre de 2012), p. 8, i es reprodueix aquí amb permís del seu autor.

lleidatans, / s'enlaira un campanar fet per titans / o per homes de raça gegantina». Acte seguit, i a la Casa de la Volta, el professor Jaume Barrull, del Departament d'Història de la Universitat de Lleida, ens obsequià amb una conferència titulada «Lleida contemporània: la construcció d'una identitat», en què recorregué de manera extensa i detallada la història més recent de la ciutat. El matí finalitzà amb la reunió del ple de la Societat Verdaguer.

Després d'un recés per a restaurar forces, l'activitat fou represa amb la visita al Museu de Lleida Diocesà i Comarcal, emplaçat al solar on s'aixecava l'antic convent de les Carmelites. De la mà de Montserrat Macià, directora del Museu, vàrem contemplar els múltiples tresors patrimonials que l'entitat alberga, i que van des dels més diversos vestigis del món romà fins a les interessantíssimes peces provinents de l'art romànic, gòtic, renaixentista i barroc. Allí mateix, tancàrem el dissabte amb una conferència de Montserrat Pagès, conservadora de Romànic del MNAC, que ens il·lustrà «Sobre les pintures de Sant Climent de Taüll, noves pintures i noves interpretacions».

Finalment, el diumenge ens desplaçàrem al municipi de Mequinensa, situat a la Franja d'Aragó, una vila estratègicament ubicada en la confluència de tres rius —l'Ebre, el Segre i el Cinca— que ocupa un lloc destacat en el mapa literari català per ser la població on nasqué —i visqué fins a la dècada dels anys 50, en què fou anegada per l'embassament— l'escriptor Jesús Moncada. De fet, a novel·les com *Camí de Sirga* i *La galeria de les estàtues*, l'autor retrata, d'una manera magistral, l'antiga i rica vida de la localitat. De la mà de la regidora de Cultura de l'Ajuntament, Gemma Nadal, inspeccionàrem el Museu de Mequinensa i el Museu de la Mina, rica en carbó i lignit, en les profunditats de la qual vàrem gaudir de l'espectacle «Un racó al Cafè de la Granota», una lectura dramatitzada bastida sobre textos de Moncada que interpretaren Eduard Muntada i Belén Alonso, sota la direcció de Xicu Masó.

Després d'un fraternal dinar i de la visita —únicament exterior, però— al Castell de Mequinensa, propietat d'Endesa, vàrem posar el punt i final a aquesta vuitena expedició, que va estar magistralment coordinada per Josep M. Domingo i resultà un excel·lent complement a la que l'any anterior vàrem realitzar a les Terres de l'Ebre; i que,

com sempre, s'ha caracteritzat per conjugar d'una manera magistral el descobriment del territori amb el gaudi intel·lectual i l'afable companyonia que s'hi respira.